

Jediny
čtrnáctidenník
v Praze 5

NAŠE PRAHA 5

Košíře • Smíchov • Stodůlky • Zličín

16. 2. 2024

**40 let od první
transplantace srdce
v Československu**

Více na straně 6

25
let jsme
s Vámi

INZERCE

PENÍZE IHNEDE

Převezmu a vyplatím
Vaše dědictví - i nedořešené
nebo zadlužené.
Nemovitosti, podíly, nároky apod.
Kontakt: 604 406 481

SC-502484/01

REKONSTRUKCE BYTŮ, BYTOVÝCH JADER A KUCHYNÍ

práce obkladačské, zednické,
elektro, instalaterské, podlahářské,
malířské, výroba nábytku

Svoboda a Nejtek s.r.o.
604 203 243, 603 801 377
www.svobodaanejtek.wz.cz

SC-502317/81

PŘIJMEME ZAMĚSTNANCE OSTRAHY ADMINISTRATIVNÍCH BUDOV

vhodné pro osoby v důchodu.
Místo práce: Praha **STODŮLKY**
Tel.: 773 382 082

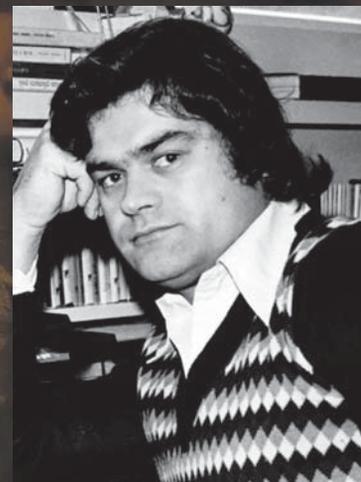
SC-502495/02

- VÝKUP AUTOMOBILŮ,
MOTOCYKLŮ A VETERÁNŮ
VŠECH ZNAČEK
- ZÁSTAVY
VOZIDEL
- PENÍZE
IHNEDE

NEJLEVNĚJŠÍ ODTAHY
Tel.: 604 868 055

SC-502472/02

Karel Svoboda

**Režisér Petr Svoboda:
Napsat knihu o tátovi bylo těžké**

Rozhovor na stranách 8 a 9

nasepraha.cz

Foto: Patrik Ratajský

INZERCE

BYTY V PRAZE

1+kk až 3+1

od 2 890 000 Kč

www.city-home.cz

CityHome

SC-502518/01

OD **7**
BŘEZNA

LETENSKÁ PLÁŇ
PRAHA

DO **7**
DUBNA

CIRKUS NA VODĚ

WATERLAND

JEDINEČNÁ SHOW PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

WWW.WATERSHOW.BEST

mticket

 Ticket-Online.cz

ticketportal

TAK SI MYSLÍM...

šéfredaktor:
Martin Dudek
tel.: 774 820 075
martin.dudek@-ceskydomov.cz

Švédská klimatická aktivistka Greta Thunbergová, která se mimo jiné „proslavila“ vyhrožování politikům po celém světě a mlčením o tom, kdo její cestování, často i „fuj“ letadly, po celém světě platí, stanula před britským soudem. Ten tuto absolventku speciální školy s veřejně projevenou averzí vůči Izraeli obvinil z narušování veřejného pořádku při říjnové londýnské demonstraci. Neuposlechla nařízení policie a hrozí jí pokuta. Podle mě je v pořádku, že této podivné ikoně ochránců klimatu konečně někdo ukázal, že v demokratickém světě není všechno povoleno. Opak si ovšem myslí její stoupenci, kteří před soudní budovou provolávali heslo, že „klimatický protest není zločin“. Z této stupidní věty mrazí, zvláště pokud si uvědomíme, čeho všeho jsou tito lidé schopni. Ničí historická díla a vyhrožují fyzickým násilím politikům či osobám, které klimatické změny vidí jinak. Vše v rámci boje za „dobro“. Jenže tuhle ideologii jsme tu už před desítky lety zažili a nevím jak vy, ale já ji rozhodně nechci znovu poslouchat, natož zažít...

Záchranná stanice má za sebou rekordní rok

■ Záchranná stanice hl. m. Prahy pro volně žijící živočichy již popáté v řadě ošetřila více než 5 000 zvířat ročně, loni rekordních 5 740 živočichů 137 různých druhů. Přestože kvůli výstavbě nového sídla v Jinonicích už rok působí v dočasném areálu Zahradnictví Ďáblice, provoz stanice funguje bez výjimky nepřetržitě.

Ďáblice/Jinonice – Ve většině případů loni poskytovala péči zraněným zvířatům, zejména ptákům po střetu s překážkou. V necelé třetině případů pomoc stanice potřebovala nesamostatná mláďata. „Osobně se domnívám, že bychom se měli začít zaobírat tím, aby se například v pražských stavebních předpisech mnohem více dbalo na cílenou ochranu ptactva před nárazy do prosklených částí budov, ale i na zvýšenou ochranu jiných druhů volně žijících zvířat. Loni se totiž do záchranné stanice dostalo opravdu velké množství ptáků a nejčastějším důvodem jejich zranění byl právě náraz do prosklené plochy,“ uvedl pražský náměstek pro oblast animal welfare Jiří Pospíšil (TOP 09).

Záchranná stanice upozornila také na možné důsledky neodborné první pomoci nálezce. Příkladem je mladá labuť, která absolvovala čtyři operace a dvoutměsíční léčení ve stanici

ZÁCHRANNÁ STANICE se také postarala o dvě malá nesamostatná mláďata chráněné vydry říční, která se našla bez matky u Říčanského potoka v Uhřetěvsi. Foto: ZSHMP

po neodborně vytaženém rybářském háčku z krku.

Do zmodernizovaného sídla v Jinonicích, které bude odpovídat evropským standardům a umožňovat ještě lepší péči, se

stanice vrátí do konce roku. Telefonní číslo pohotovostní non-stop linky, která je nejrychlejší způsobem spojení mezi nálezcem zvířete a stanicí, zůstává stejné – 773 772 771. (red)

Ve FN Motol najdete novou výdejnu léků

Motol – Nemocniční lékárna místní fakultní nemocnice zprovoznila oddělení výdeje léčiv v atriu budovy ředitelství, v těsné blízkosti vstupu do stanice metra A. Nové pracoviště je kapacitně největším lékárenským zařízením pro veřejnost v motolské nemocnici a kromě moderního interiéru nabízí pacientům také služby odborného poradenství či konzultace v oblasti farmakoterapie, nutričních přípravků a dalšího zdra-

votnického sortimentu. Součástí nového oddělení je samostatná konzultační místnost. V ní se pacientům po předchozím objednání dostane důkladnějšího rozboru a konzultací jejich farmakoterapie, kterou často mohou mít indikovanou různými lékaři či v rámci samoléčby, identifikace případných lékových problémů, interakcí, poradenství v oblasti správného užívání léčiv, životního stylu atp. (red)

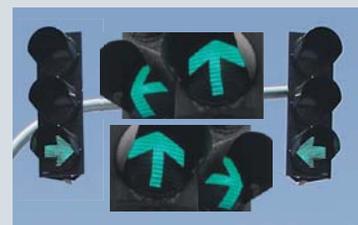
DOPRAVA

Kdo zaplatí odtah vozidla kvůli havárii vodovodní či kanalizační sítě?

Praha – Asi už téměř každý viděl prasklý chodník či vozovku a tvořící se vodní lagunu, ze které se ovšem nikdo neradoval. Společnost Pražské vodovody a kanalizace (PVK) musí podobnou havárii na vodovodní či kanalizační síti neprodleně odstranit. V této souvislosti má podle zákona o vodovodech a kanalizacích možnost rozhodnout o odtahu vozidla, které brání opravě. „Vůz vždy zamíří na odstavné parkoviště, kde je bezplatně vydán majiteli. Úhradu za odtah hradí Pražské vodovody a kanalizace,“ uvedl mluvčí společnosti Tomáš Mrázek. Vozidlo je z odstavného parkoviště předáno oprávněné osobě, která se prokáže osvědčením o technickém průkazu vozidla a platným občanským průkazem nebo jiným průkazem totožnosti. Informace o tom, na jaké odstavné parkoviště bylo vozidlo odtaženo, získá majitel či provozovatel vozidla na zákaznické lince PVK 840111112 a 601 274 274 nebo u operačního střediska Správy služeb hl. m. Prahy, tel. 267 002 662. Seznam odtahových parkovišť včetně kontaktů a provozní doby je na <https://www.sshmp.cz/odtahy/odtahova-parkoviste/>. (PVK, red)

Profrčíme hlavním městem díky semaforové „zelené vlně“?

Praha – Provoz v pražských ulicích by mohl být plynulejší s méně nehodami. Díky projektu na využití 5G sítí budou řidiči aut dostávat aktuální informace o světelných signálech na vybraných křižovatkách a jejich změnách. Řidiči tak budou moci svou jízdu díky těmto informacím přizpůsobit. Jelikož jsou data o situacích v křižovatkách velmi dynamická, je pro ně rychlý přenos naprosto zásadní, což umožní právě spolehlivé 5G sítě. Dílčím cílem projektu je umožnění inteligentní regulace vjezdů a výjezdů z městského okruhu na území městské části Praha 6, a to s cílem zamezení tvorby kolon v místech, kde by mohly omezovat plynulost provozu či blokovat průjezd vozidel Pražské integrované dopravy. Na celý projekt by mohlo hlavní město získat dotaci od státu. (red, ilustrační foto)

Ulice a náměstí nesou jména vězněných hokejistů

■ Z bývalého areálu Motorletu se stala moderní čtvrť Nová Waltrovka a zdejší nová veřejná prostranství dostala jména po hokejových mistrech světa z konce 40. let, kteří byli posléze perzekvováni komunistickým režimem.

Jinonice/Radlice – Centrální prostor se stal náměstím Augustina Bubníka, v západní části mezi hotelem a rezidenčními domy se nachází ulice Vladimíra Kobranova a komunikace spojující Radlickou ulici s plánovanou zástavbou na severním úbočí bude ulicí Václava Roziňáka. „Příběh hokejových hrdinů nesmí být zapomenut. Jsme potěšeni, že ulice na Nové Waltrovce ponosou jména hrdinů z olympiády ve Svatém Mořici a z hokejových šampionátů 1947 a 1949. Je to vůbec poprvé, kdy bude těmto vězněným hokejistům vzdána čest podobným způsobem,“ uvedl Martin Mafka, vedoucí projektového řízení společnosti Penta Real Estate.

O co šlo v kauze hokejistů?

Představitelé vládnoucí komunistické strany na jaře 1950 rozhodli, že hokejová reprezentace neodletí na světový šampionát do Londýna, kde měla obhajovat zlaté medaile. Hlavním důvodem byla obava z emigrace hráčů – krátce předtím z Česko-

Po kom se ulice jmenují?

Augustin Bubník (1928–2017). Stříbrný medailista z olympijských her ve Sv. Mořici (1948), mistr světa (1949), pětinasobný vítěz Československé hokejové ligy (1946–1950) a její nejlepší střelec (1950). Odsouzen na 14 let, v roce 1955 omilostněn. Do reprezentace se však už vrátit nesměl, hokejovou kariéru ukončil v roce 1960. Stal se pak hokejovým trenérem, významně přispěl k rozvoji ledního hokeje ve Finsku.

Václav Roziňák (1922–1997). Stříbrný olympijský medailista (1948), k tomu dvojnásobný světový šampion (1947 a 1949) a vítěz Čs. ligy (1949). Tvořil slavný útok společně se Stanislavem Konopáskem a Vladimírem Zábrodským, se kterými nastupoval za LTC Praha i v reprezentačním týmu. V roce 1968 emigroval do Švýcarska, kde také zemřel.

Vladimír Kobranov (1927–2015). Pocházel z ruské rodiny, která emigrovala po bolševické Říjnové revoluci. Narodil se už ve středočeských Černošicích. Reprezentační kariéru zahájil olympijským stříbrem ze Sv. Mořice (1948), stal se světovým (1949) i evropským (1949) šampionem, vítězem Čs. ligy (1950) a dvojnásobným nejlepším střelcem ligy (1946 a 1948).

slovenska utekla mistryně světa v krasobruslení Ája Vrzáňová nebo špičkový tenista a pozdější vítěz Wimbledonu Jaroslav Drobný. Hokejisté z Moravy odjeli domů, ti čeští se sešli v pražské restauraci U Herclíků, kde padala nelichotivá slova na adresu nově etablovaného komunistického režimu. Právě na to čekala StB – hokejisty ještě během večera a následujícího dne pozatýkala, umístila v neblaze proslulém

hradčanském Domečku a podrobila mučení.

V neveřejném procesu v říjnu 1950 bylo 11 hokejistů obviněno ze špionáže a vlastizrady a všichni byli odsouzeni. Do čela údajné ilegální skupiny postavila tajná policie populárního brankáře Bohumila Modrého (trest 15 let vězení), ačkoli už tehdy nebyl členem reprezentačního týmu. Augustin Bubník byl odsouzen na 14 let, Václav Roziňák a Vladi-

mír Kobranov na deset let. Dalšími odsouzenými byli Stanislav Konopásek (12), Josef Jírka (6), Zlatomír Černý (3), Jiří Macelis (2), Přemysl Hajný (1), Antonín Španinger (1) a Josef Stock (8 měsíců). Hokejisté zažili kruté věznění na Pankráci či v Ruzyni, v Plzni na Borech a později v jáchymovských uranových dolech. Nejprísrnější tresty zkrátila až milost prezidenta Zápotockého v roce 1955. (md, MČ Praha 5)

Plavání pro seniory a rodiče s dětmi

Praha 5 – I letos pokračuje projekt zvýhodněného plavání, který připravuje městská část Praha 5. Rodiče s dětmi (1–3 roky) a senioři tak opět mohou využít akční vstupné do Aquaparku Barrandov, pro seniory jsou zajištěny slevy i v bazénu SK Motorlet v Radlické ulici. Pokud si chcete zaplavat za příznivou cenu (55–75 Kč), stačí si jen na radnici vyřídit vstupní kartu. Jako bonus budou pro rodiče s dětmi v akvaparku přístupné i větší bazény, pokud v nich zrovna nebude probíhat školní výuka. (red)

Koho uvidíme v nočním podniku Klec bláznů?

Smíchov – Klec bláznů, kulturní francouzskou komedii Jeana Poireta vyprávějící o lásce milujících rodičů, o vztahu dlouholetých partnerů i o kráse být sám sebou, chystá v režii Daniela Hrbka Švandovo divadlo. Hru známou českému publiku i díky filmovým adaptacím uvedou u Švandů v novém českém překladu Jacquese Josepha, premiéra bude 24. února ve velkém sále. Ústřední dvojici ztvární Tomáš Petřík s hostujícím Filipem Rajmontem, dále v inscenaci hrají Oskar Hes, Robert Jaškův, Andrea Buršová, Bohdana Pavlíková a hostující Katarína Mišejková. V neobvyklých

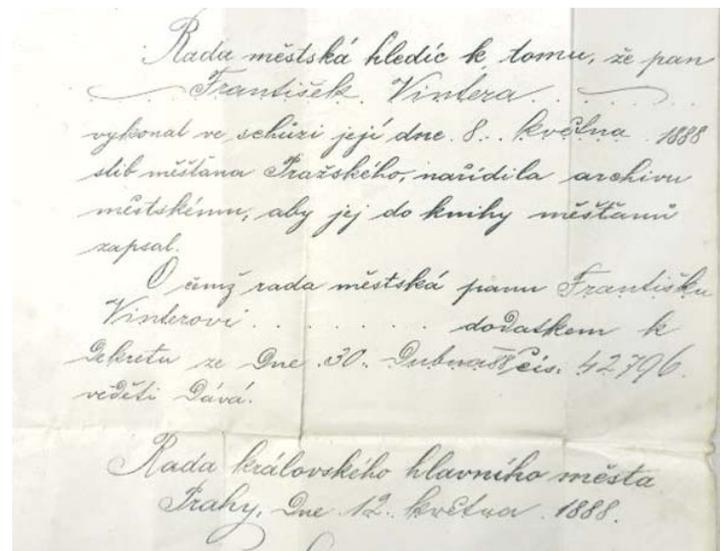
HLAVNÍ HRDINŮ a životní partnery si zahrají Tomáš Petřík s Filipem Rajmontem.

Foto: Alena Hrbková

rolích vystoupí Jan Mansfeld, Jan Grundman, Jakub Tvrdlík a David Puncóchář. (red)

STAŇTE SE FOTOGRAFEM NAŠÍ PRAHY!

VYFOŤTE, CO VÁS V METROPOLI ZAUJALO, a fotografii pošlete s krátkým popiskem na e-mail martin.dudek@ceskydomov.cz. Do předmětu e-mailu uveďte: Staňte se fotografem. Snímek, který zaujme naše redaktory, otiskneme ve čtrnáctideníku Naše Praha. (red)

DO REDAKCE Naší Prahy přišel zajímavý e-mail od našeho pravidelného čtenáře Vladimíra J. z Řeporyjí, který napsal: „Naše rodina bydlí v Praze již druhé století a počátek toho je v roce 1888, kdy byl můj prapraděd jmenován právoplatným občanem Prahy. Toto přijetí bylo spojeno s jakousi malou slavností a právě o ni si vám dovoluji zaslat písemný materiál z roku 1888. Myslím, že by to zvláště současnou generaci mohlo zajímat.“ Za zaslání obrázku dokumentu děkujeme a věříme, že rod pana Vladimíra bude v hlavním městě bydlět i v dalším století. (md)

Jaká reklama Pražanům vadí nejvíce? Kupodivu to není venkovní...

■ Hlavní město se už několik let, hlavně na popud Pirátů a Prahy Sobě, snaží naši metropoli očistit od reklamních ploch a dalších poutačů, kterým se zkráceně říká vizuální smog. Pro někoho jde o chvályhodnou iniciativu, pro jiné zase o poněkud nepochopitelné počínání, které navíc narušuje podnikatelské prostředí.

Reklamní plakáty, bannery nebo blikající poutače na vývěsných štítech obchodů poškozují veřejný vkus a propagují zbytečný konzumerismus. Takto argumentují zastánci „očisty“ hlavního města. Podle nich má venkovní reklama také vliv na rozmanitost názorů jedince nebo i ztrátu vlastní identity.

Pražský magistrát tento názor vyslyšel a za tímto účelem vytvořil vyhlášku č. 20/2020 Sb. Ta hlavní město rozdělila na tři pásma, která mají venkovní reklamu regulovat. Nejprísrnější pravidla i nadále platí na území Pražské památkové rezervace. Proti vyhlášce se ihned ohradilo Sdružení českých firem venkovní reklamy (SČVR), které ji považuje za nespravedlivou a upozorňuje, že problematiku vizuálního smogu neřeší. Pouze se zabývá malým segmentem, zatímco mnohem agresivnější reklamu

přehlíží a zvyhodňuje velké hráče na reklamním trhu. „Na základě naší stížnosti vede ÚOHS s magistrátem správní řízení z důvodu možného porušení Zákona o hospodářské soutěži. Vyhláška je účelová. Je třeba ji pozastavit a zabývat se komplexní regulací všech reklamních ploch v Praze,“ uvedl předseda SČVR Josef Soušek.

Podle nedávného nezávislého průzkumu „Jak Pražané vnímají reklamu ve veřejném prostoru“, který pro SČVR realizovala agentura Ipsos, vyplývá, že Pražanům překvapivě nejvíce vadí videoreklamy na internetu (obtěžují 80 % Pražanů), dále pak reklamy v televizi (74 %) a reklamní příspěvky na sociálních sítích (60 %). Je zajímavé, že venkovní reklama (OOH) je až na konci a vadí nejméně (29 %).

Nejvíce Pražanům vadí billboardy/bigboardy a také reklamy na sloupech veřejného osvětlení.

PODLE průzkumu nejvíce Pražanům vadí billboardy/bigboardy a také reklamy na sloupech veřejného osvětlení. Ilustrační foto: SČVR

Reklamní plachty a malby na fasádách obtěžují jen 28 % Pražanů. Více než čtyři pětiny Pražanů (83 %) by tak uvítaly regulaci venkovní reklamy. Magistrát však svou vyhláškou zakázal jen reklamní plachty, kterých je nejméně a Pražanům zásadně nevadí.

Zákaz reklamních plachet pobouřil také majitele domů, kteří z jejich příjmů své domy rekonstruují. „Kvůli hluku a prašnosti nemůžeme na frekventované ulici otevřít okna. Reklamní plachta je tak pro naše obyvatele

vhodnou ochranou, a navíc s nenahraditelným ekonomickým přínosem“ říká pan Janikovič, předseda SVJ jednoho z domů, který je již 18 let využíván pro reklamu.

V kontextu boje magistrátu proti vizuálnímu smogu je navíc nepochopitelné, že je to magistrát, který nově buduje síť digitálních obrazovek na zastávkách MHD. Přitom digitální reklama je mnohem agresivnější a zvyšuje jak vizuální, tak světelný smog... **(komerční sdělení)**

INZERCE

MUDr. Miroslava Skovajsová, Ph.D.

BREAST UNIT
PRAGUE

**Screeningové centrum
pro diagnostiku a léčbu
onemocnění prsu**

Objednejte se na preventivní vyšetření včas.

**Vyšetřujeme všechny ženy bez ohledu
na věk, bydliště, pojištění a národnost.**

- +** Objednací termíny nabídneme dle Vašich potřeb.
- +** Přistupujeme ke každé klientce individuálně a s citlivou péčí.
- +** Využíváme nejmodernější diagnostické vybavení.
- +** Předáme Vám zprávu ihned po vyšetření.

MAMMA CENTRUM OPATOV
Líbalova 2348/1
Praha 4 – Chodov

MAMMA CENTRUM HRADČANSKÁ
Bubenečská 284/12
Praha 6 – Dejvice

Objednání + 420 775 13 11 11
online na www.buprague.cz
f buprague @breastunitprague

Historický milník. Uplynulo 40 let od první transplantace srdce v Československu

■ Pacienti, kterým selhalo srdce, mají už čtyřicet let šanci na záchranu života. Tým lékařů pražského Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) totiž jako první v Československu 31. ledna 1984 úspěšně transplantoval srdce člověku, který by bez tohoto zákroku nepřežil. Josefu Divinovi prodloužili život o více než 13 let. Operace byla zároveň i prvním takovým úspěšným zákrokem ve východní Evropě.

Krč - V noci z 30. na 31. ledna 1984 započal historicky první transplantaci srdce další úspěšný transplantační program v IKEM. Ten za 40 let prodloužil a zkvalitnil životy stovek pacientů. Za prvotním rozvojem programu stál tým vedený V. Kočandrlem. První transplantaci provedl P. Firt spolu s chirurgy V. Kočandrlem, J. Hejnalem a P. Kramářem a kardiology J. Fabiánem a I. Málkem. První transplantovaný pacient byl tehdy čtyřiačtyřicetiletý technik Josef Divina. „Já jsem se jako kardiolog staral o pana Divinu na JIP a následně na lůžkovém oddělení, kde akutní průběh nebyl bez problémů, docházelo k určitému stupni odhojení štěpu, které se muselo léčit. V prvních dnech to pro nás znamenalo neustálé nasazení. Profesor Kočandrle organizoval dokonce dvakrát denně porady, kde se sešli všichni, kteří se na transplantaci jakkoli podíleli, včetně imunologů a dalších odborností. Prvního pacienta jsme nakonec po šesti týdnech mohli poslat domů,” vzpomíná kardiolog doc. MUDr. Ivan Málek, CSc., z IKEM. Josef Divina se už na podzim vrátil do zaměstnání a s novým orgánem žil dalších třináct let.

Na lidskou pumpu se čeká rok

V současnosti je transplantace srdce zavedenou klinickou metodou léčby terminálních stádií srdečního selhání. Odhaduje se, že srdeční selhání postihuje v ČR více než 350 000 osob (tj. přibližně 3,5 % dospělé populace) a jeho výskyt bude dále růst v důsledku stárnutí české populace a nárůstu některých rizikových faktorů, jako je obezita a diabetes. „U většiny pacientů je toto onemocnění možné efektivně léčit pomocí moderních léků, které jednoznačně prodlužují život pacienta. U řady pacientů pomáhají implantabilní přístroje (kardiostimulátory či defibrilátory) či katetrizační metody léčby arytmií, chlopenních vad nebo zúžení koronárních tepen. Pro pacienty v nejpokročilejší fázi onemocnění, kteří jsou

OD ROKU 1984 lékaři v IKEM transplantovali už více než 1390 srdcí. Foto: IKEM

mladší a nemají přidružená onemocnění, však připadá v úvahu transplantace srdce nebo léčba pomocí mechanických srdečních podpor. Tyto chirurgické metody léčí zlepšují jak kvalitu života, tak dlouhodobé přežití nejvíce nemocných pacientů,” říká vedoucí Oddělení srdečního selhání prof. MUDr. Vojtěch Melenovský, CSc.

Aktuálně je na čekací listině v zemi 57 nemocných s nejpokročilejším srdečním selháním. Průměrná čekací doba na nové srdce je přibližně rok. „Nicméně čas do vhodné nabídky pro konkrétního čekatela je nepředvídatelný, a v minulosti se proto téměř jedna třetina z nich transplantace nedožila. To se změnilo zavedením programu mechanických srdečních podpor, pomocí kterých nejrizikovější pacienty bezpečně překleneme až do transplantace. Díky tomu dramaticky poklesla úmrtnost na čekací listině a transplantace se dnes nedočká pouze každý dvacátý kandidát,” uvádí přednosta Kliniky kardiiovaskulární chirurgie prof. MUDr. Ivan Netuka, Ph.D.

Nové srdce tlučte již 36 let

Za celou dobu fungování programu se chirurgům podařilo transplantoval přes 1390 srdcí. V loňském roce provedených 54 transplantací srdce je nejvyšším počtem výkonů za poslední čtvrtstoletí. „K setrvalému vzestupnému trendu transplantací v posledních pěti letech zásadním způsobem přispívá kromě řady dalších faktorů rozvoj programu tzv. ‘bijícího srdce’ OCS Transmedics. Jen díky jeho využití jsme v roce 2023 mohli navýšit celkový počet o 12 vhodných dárcovských srdcí, která by jinak nemohla být v rámci standardních postupů transplantována,” dodává prof. MUDr. Ivan Netuka, Ph.D.

Celých 35 let žil s novým srdcem historicky třetí odtransplantovaný pacient Rudolf Sekava. Lékaři mu tehdy diagnostikovali těžkou kardiomyopatii – tedy nemoc, která jinak než transplantací nejde dodnes řešit. Bez výměny srdce by se nedožil ani tehdejších Vánoc. „Transplantace srdce má na rozdíl od všech ostatních operací je-

den faktor, který nás může často překvapit. A to je dárcovské srdce. Překvapit může příjemně, jako v případě pana Sekavy, ale i nepříjemně. Nikdy totiž dopředu nevíme, jak se bude orgán adaptovat na nové prostředí,” uvedl emeritní přednosta Kardiocentra prof. MUDr. Jan Pirk, DrSc. V současnosti je nejdéle žijící pacientkou Linda R., kterou chirurgové transplantovali v březnu 1988. Nové srdce jí slouží už téměř 36 let, přitom průměrná doba přežití pacientů po transplantaci srdce je přibližně 14 let. (red, IKEM)

Co je srdeční selhání?

Onemocnění vznikající v důsledku poruchy funkce srdce, které vede ke sníženému srdečnímu výdeji a hromadění krve před srdcem v klidu nebo při zátěži.

Téměř každé srdeční onemocnění může poškodit srdce natolik, že vede k rozvoji opakovaného srdečního selhání.

Srdeční selhání je časté, počty pacientů narůstají, prognóza je závažná.

Průlomový lék na diabetes odhaluje svůj další potenciál

■ V roce 2014 přišly do světa medicíny preparáty nazvané glifloziny. Slibný lék z počátku pomáhal především oddálit komplikace cukrovky. Následné klinické studie nyní odhalují, že potenciál léku je mnohonásobně větší.

Motol - Glifloziny umí zlepšit příznaky chronického srdečního selhání, snížit počet hospitalizací a úmrtnost. Prokázalo se také, že mají schopnost ochránit ledviny, zpomalit zhoršování funkce ledvin a oddálit dialýzu až o několik let. „Tento lék předepisujeme našim pacientům pro prokazatelně příznivý vliv na průběh onemocnění ledvin, neboť vede ke zpomalení zhoršování jejich funkce. Jedná se o léčbu, která skutečně oddaluje zahájení dialýzy a tím výrazně zlepšuje kvalitu života pacientů s chronickým onemocněním ledvin,“ říká MUDr. Petr Hoffmann, nefrolog Interní kliniky 2. LF UK a FN Motol. Léky mají pozitivní vliv nejen na pacienty s diabetem a onemocněním ledvin, velmi dobré výsledky mají rovněž u pacientů s chronickým srdečním selháním. Toto ovšem platí pouze, je-li léčba zahájena včas.

Přijít včas je základ

„Glifloziny se v kardiologii používají v léčbě srdečního selhání (se sníženou i zachovalou ejekční frakcí levé komory), přičemž snižují

V SOUČASNOSTI se v ČR léčí s diabetem téměř milion lidí a lze předpokládat, že o šest let později to bude o 300 000 osob více.

Ilustrační foto: Pixabay

především riziko úmrtí či hospitalizace pro srdeční selhání. V současnosti jsou glifloziny součástí standardního léčebného algoritmu u těchto pacientů. V nejbližší době očekáváme výsledky klinických studií, které testují použití gliflozinů také u dalších skupin kardiologických nemocných,“ vysvětluje

prof. MUDr. Petr Ošťádal, Ph.D., přednosta Kardiologické kliniky 2. LF UK a FN Motol.

Velmi zásadní je časné nasazení léků. Pravidelné kontroly u ambulantního specialisty (diabetologa, kardiologa, nefrologa) včetně odběrů krve a moči by měly být samozřej-

mostí, vedou k časně diagnostice komplikací a zahájení jejich léčby. Dnes je léčba u většiny indikací hrazena zdravotní pojišťovnou a lék může předepsat nejen diabetolog, ale i kardiolog a nefrolog, a to všem pacientům, kteří splní ostatní kritéria pro léčbu. **(red)**

INZERCE

Tisk funguje!

www.tiskfunguje.cz

Český Domov
Media House s.r.o.

NAŠE PRAHA

časopis všech Pražanů

www.nasepraha.cz

člen profesní asociace

ČESKÁ UNIE VYDAVATELŮ
DIGITÁLNÍ A TIŠTĚNÁ MÉDIA

Čtenářů tisku je
81,0 %
obyvatel ČR
ve věku 12-79 let

Zdroj: MEDIA PROJEKT – 4. čtvrtletí 2022 – 3. čtvrtletí 2023,
Realizátoři: MEDIAN a STEM/MARK, Zadávatel: Česká unie vydavatelů a ASMEA

Režisér Petr Svoboda: Napsat knihu

■ Petr Svoboda je filmový producent a režisér, který pro Českou televizi natočil dokumentární snímek Karel Svoboda: Šťastná léta a nedávno mu vyšla kniha Karel Svoboda – Žít. V obou dílech mapuje život svého otce, geniálního hudebního skladatele. Co ho v historických archívech překvapilo?

Miroslav Oupic

Vystudoval jste filmovou režii a produkci na kalifornské Occidental College a nyní produkuje a režirujete filmy. Která profese je vám bližší?

Nejlépe se cítím tehdy, když můžu tvořit, mít všechny věci pod dohledem, ale zároveň jsem účasten procesu vzniku filmu. Hledáte ten správný záběr nebo polohu herce, užíváte si tu třešničku na dortu, protože je to vlastně taková pyramida. Tady dole je všechno producentovo zařizování, obíhání, shánění a organizování. A pak nahoře je už vlastní natáčení.

Vaší prvotinou byl v roce 2016 film Pírko, který jste produkoval, režiroval a napsal si s manželkou scénář...

To byl manželčín scénář a spolu jsme film i režirovali. Byla to hezká práce. Lucie vymyslela celý koncept a spolu jsme film uvedli v život. Obsadili jsme herce, dohodli se s kameramanem a absolvovali první společnou filmovou jízdu.

Jak tento příběh vznikl?

Lucie se tenkrát zabývala, v rámci svého doktorátu, osudem dívek bez domova. A rozhodla se, zjednodušeně řečeno, všechny příběhy zpracovat do jednoho. Je to příběh Martiny, která odejde z dětského domova, přijede do Prahy a pak skončí jako sexuální otrokyně.

Ten film je tedy dost syrový...

Ano, je to syrové téma. Byl to náš cíl, natočit pravdu, která mrazí. Záměrně film začíná bez bezpečné zóny a divák si nemyslí, že v něm dojde k brutalitě. Dneska jako čtyřicátník můžu říct, že i v osmnácti letech to jsou děti. Obzvlášť když nemáte okolo sebe záchranu. Někdo má do života lepší start, někdo horší, někdo má za sebou rodinu, která ho podrží, ale když ji nemáte, tak do toho můžete velmi lehce spadnout. Vlastně se stačí upsat v nějaké smlouvě, ani nemusíte spadnout mezi mafiány. Stačí například podepsat nějaký tarif u telefonního operátora, nemáte na zaplacení a za rok se dostanete do exekuce.

NA KŘEST knihy dorazil Petr Svoboda se svými dětmi. Foto Tomáš Zezulka

O čtyři roky později jste dokončil dokument s názvem Karel Svoboda: Šťastná léta. Dostal jste do něj vše, co jste zamýšlel?

V Praze mi vadí vizuální smog

Ano. Sice to bylo hodně spontánní, zároveň ale připravované. Koncept jsem musel napsat důkladně, v České televizi jsem spolupracoval s dramaturgyněmi Alenou Müllerovou a Ivanou Pauerovou a dokument byl jasně zakotvený s jasnými hranicemi. Nicméně pořád tam byly obrovské možnosti k improvizaci. Bylo zajímavé se v rámci rozhovorů posadit proti lidem, které jsem důvěrně znal, jako například Karel Gott nebo Petra Janů, a hrát

si před nimi na reportéra a ptát se na jejich vzpomínky. Pro mě to byla legrace a velice příjemné se s nimi vidět v tomto kontextu.

Objevil jste něco nového, co jste třeba nečekal nebo netušil?

Vůbec nejkouzelnější pro mě byly chvíle, kdy jsme si se stříhačem Michalem pouštěli všechny možné archivní záběry. Například jsem nikdy předtím neviděl tátu, jak přijel z Ria de Janeira a dělal jako mladičkový rozhovor. Z mého pohledu to byly až roztomilé záběry, kdy je ještě plný nadšení, nějakého entuziasmu a opatrnou dikcí popisuje, jak to tehdy na festivalu probíhalo. Pro mě

to jsou boží záběry. Hned jsme je tam dali. Táta byl legendární tím, že nikdy netančil. Vyhýbal se tomu jako čert kříží. Ostatně já to mám stejné. Našli jsme záznam z Televizního klubu mladých, kde trsal. Bylo to pro mě hodně vtipné a myslím, že i pro fanoušky, protože určitě ho takhle neznali. Jsem s lidmi v kontaktu díky sociálním sítím, tak mi občas píší. Takže vím, že odezva na to byla velká.

Nedávno vám vyšla kniha s názvem Karel Svoboda – Žít. Co vás přimělo ji napsat?

Oslovili mě dva nakladatelé, abych ji napsal. Měsíc jsem to zvažoval, než jsem nabídku přijal, ale až potom jsem si uvědomil, že ji budu muset skutečně napsat. Jak jsem již zmínil, filmářina je pro mě přirozená, ale kniha byla trochu těžší práce. Musel jsem najít správný jazyk, kterým psát vyprávění, ale potom se to už psalo skoro samo.

V čem jste viděl největší rozdíly mezi psaním knihy a filmového scénáře?

Psaní knihy je složitější, hlubší činnost, kdy musíte jít trochu více pod povrch než při filmovém scénáři. Filmový scénář s obrazy je pro mě snadnější natočit než napsat knihu, na druhou stranu ale neříkám, že film nemůže jít také pod povrch. Ve scénáři můžete něco jen načrtnout a herc už to tam ztvární nebo myšlenka se zobrazí v rámci určité situace, nemusí se tedy všechno odvyprávět. Ale v knize musíte najít správná slova a konkrétně pojmenovat určité věci, což je někdy těžší. Ve filmu si můžete pomoci tím, že třeba upřesníte záběr a můžete mít obraz i beze slov.

Jsou v knize nějaké pasáže, které dokumentární film neobsahuje?

Knihy zabírá daleko větší plochu než dokument, vejde se do ní opravdu mnohem více informací. Sleduji v knize celý tátův život, od protektorátu, ve kterém se narodil, až po nové tisíciletí.

Je možné říci, že vám dříve natočený film při psaní knihy pomohl?

Určitě. Poprvé jsem téma emotivně navnímal a pak jsem tento

o tátovi bylo těžké

prostor zmapoval v knize. Už také nedocházelo k nějakým překvapením. Až na pár výjimek...

V knize je hodně dobových fotografií. Jaká z nich je pro vás nejmotivnější?
Fotky rodičů, když spolu chodili. Je to prostě taková nostalgie za něčím, co jsem nezažil, ale dokonale znám ten emotivní náboj. Pro mě je hodně milé je vidět, když byli mladí a měli se moc rádi.

Kterou píseň máte od otce nejradši? A dá se říci, že se to mění časem?

Určitě, časem se to mění. Mám moc rád Lásko má, já stůňu, kterou zpívá Helena Vondráčková, nebo Lady Carneval od Karla Gotta. Ale i třeba píseň Depeše, kterou zpívá Marta Kubišová, je nádherná. Mám hodně rád tátovu filmovou muziku, tu asi poslouchám nejčastěji. Třeba soundtrack k Návštěvníkům nebo hudba k filmu Smrt stopařek, to je báječná muzika.

Za dva roky jste zhubl neskutečných 40 kg. Naše čtenáře, a hlavně čtenářky by jistě zajímalo, jaký byl impuls a jakou metodou jste to dokázal?

No, už mám zase dvacet kilo zpět... Cítil jsem se už trochu špatně se svými 130 kilogramy. Hubnul jsem tím, že jsem nejedl. Nebyla v tom žádná dieta, jen jsem třeba několik dní skutečně nic nejedl. Každému, i vašim čtenářkám, při hubnutí fandím a držím jim palce.

Která místa máte v Praze nejraději?

Mám rád Malou Stranu. A pak procházky Kampou, podél Vltavy a následně si s přáteli nebo rodinou sednout a vychutnávat si v klidu zbytek dne.

Co byste na hlavním městě naopak rád změnil?

Nelíbí se mi pražské periferie a tzv. vizuální smog. Tedy reklamy a billboardy na každém kroku. Přitom jak by bylo krásné vidět místo billboardu dům nebo stromy za ním. Jsem rád, že při

KAREL SVOBODA s rodinou v Krkonoších 80. léta. Foto: archiv Karla Svobody

příjezdu na Nuselský most už odstranili velký billboard a já teď mohu vidět dům, na kterém byl dříve připevněn. Kdyby někdo najednou odstranil všechny billboardy, bylo by nám líp.

Jste velmi vytížený muž. Jak nejraději relaxujete a dobijete baterky?

Nejraději s rodinou v Jevanech, u pěkného filmu nebo hudby

a také procházkami v přírodě, například v lese.

Na jaký váš projekt se mohou naši čtenáři a čtenářky těšit?

Připravuji další knihu a také film, ale dopředu nechci nic prozrazovat.

Máte nějaký sen, který byste si chtěl splnit?

Mám jich více, ale například navštívit s rodinou Japonsko.

INZERCE

G3 GALERIE BUTOVICE

VYKOUZLETE Z ÚČTENEK ODMĚNY

STAHUJTE ZDARMA APLIKACI
MOJE GALERIE BUTOVICE

Vyhrajte vstupenky na velký koncert Evy Urbanové!

■ Světově uznávaná operní pěvkyně Eva Urbanová se připravuje na svůj životní koncert v O2 areně – Grande Finale aneb opožděné jubileum. Jedinečný nadžánrový koncert se uskuteční 29. února a vy díky soutěži Naši Prahy můžete být u toho!

Praha – Pěvkyně se srdcem rockerky Eva Urbanová, která zazářila v nejslavnějších světových operních domech, si vybrala pro svůj koncert s názvem Grande Finale výjimečné datum. Hosty koncertu čekají nápaditá aranžmá známých skladeb, které zazpívá sopránistka se svými hosty. „Poprvé vystoupím v samostatném koncertě v O2 areně. Musím říci, že mám stejnou trému jako při premiéře v Metropolitní opeře v Lohengrinovi,“ uvedla Eva Urbanová a dodala: „Již několikrát jsem zde vystoupila, ale jako host a převážně s operním repertoárem. Nyní budu mít možnost se předvést ve své sdeční poloze, kterou jsou rockové a popoperní písně od mých oblíbených

zpěváků a skupin. Příprava je velmi náročná jak pro mne, tak pro celý tým a pevně věřím, že celý koncert bude pro všechny silným zážitkem a do jisté míry i překvapením. Věřím, že příjemným překvapením!“

Zpěv na lodi

Pozadu nezůstane ani režie Michala Cabana, která bude

na míru připravená jediné výpravné show. Pěvkyně, muzikanti a hosté vystoupí na pódiu, které bude spolu s panely připomínat loď. „Jako velkolepá elegantní loď vplouvá scéna do diváckého moře zaplněné O2 areny a na své palubě veze hudbou a zpěvem nabitý koncert, který ožívá pod rukama více než šedesáti

hudebníků, zpěváků a hostů. Hudební zážitek, který rozkývají bohaté taneční scény v podání Jednotky Rychlého Nasazení, vzduch rozvíří vír akrobatického Dua Sunriders a dalších vzdušných mužů a žen a to vše na horizontu stejné barevné, magické a vizuální, vůni nabitě scénické projekce. A na kapitánském můstku tomu všemu velí Eva Urbanová,“ popisuje režisér a spoluvůrce scény Michal Caban. V přípravě jsou také kostýmy, kterých Eva Urbanová vystřídá několik.

Soutěž

Odpovězte na soutěžní otázku do 25. 2. 2024 na e-mail: soutez@ceskydomov.cz a do předmětu e-mailu napište EVA. Deset výherců získá po dvou vstupenkách, o výhře budou vyrozuměni e-mailem. POZOR, lístky se musí osobně vyzvednout v Praze! (red)

KONCERT ukáže Evu Urbanovou v mnoha zajímavých hudebních polohách. Foto: Hana Brožková

soutěžní otázka

Kde Eva Urbanová začínala se zpěvem?

a) v rockové kapele b) jako popová zpěvačka c) s cimbálovkou

INZERCE

Mykózy nohou a nehtů může dostat každý, ale nemusí mu zůstat

■ Plísňe se na nohách projevují nadměrnou potivostí, zápachem, rozpraskanými patami, olupováním kůže na ploskách, macerovanou (sýrovitou) nebo rozpraskanou kůží v mezprstí, zahnědlými či ztlustělými nehty. Pokud se mykózy chcete zbavit, pomoc se jmenuje Pythium oligandrum.

Mikroorganismus Pythium oligandrum napadne a rozloží původce plísňových kož-

ních problémů. Pod nehty „chytrá houba“ proroste bez pilování, leptání či strhávání z krajů nehtu po vláknech (hyfách) zdraví ohrožujících plísni. Tam působí, dokud původce nevysílí a zcela nevysaje. Nemá-li potravu (plísňe) ustane její aktivita, protože není schopna odebírat živiny z ničeho jiného než z plísni a odrůstá s pokožkou nebo nehtem.

Pro péči o nohy a nehty náchylné k potivosti, zápachu a kůži i nehty se sklonek k plísni je určena řada přípravků Biodeur. Předností přípravků BIODEUR 3x1 g, nebo specialisty na nehty CHYTRÁ HOUBA PYTHIE BIODEUR NAIL, pro prevenci CHYTRÁ HOUBA PYTHIE BIODEUR PREVENT a zásypu do bot proti potivosti a zápachu CHYTRÁ HOUBA PYTHIE BIODEUR PREVENT FOOT POWDER a BIO

BIO BIODEUR NAIL OIL – olej na nehty se sklonek k plísni a BIODEUR FOOT OIL olej na nohy se sklonek k plísni.

BIODEUR 3x5 g je, že se před jejich použitím nevyžadují jaterní testy a přípravky mohou používat lidé s oslabenou imunitou, lidé s cévní nedostatečností, těhotné nebo kojící ženy, diabetici atd.

Nové přípravky s chytrou houbou s jednoduchou aplikací zlepšující komfort života jsou

Přípravky s Pythium oligandrum, řady Biodeur dostanete ve své lékárně. Vaše otázky, budou zodpovězeny na telefonu 728 814 202, akutní dotazy na infolince: 773 773 970, e-mail: pythium@pythium.cz, informace na: www.chytrahouba.cz. (red)

V náhodně vybraných domácnostech probíhá průzkum

ČR – Český statistický úřad (ČSÚ) organizuje každoroční výběrové šetření o životních podmínkách domácností v České republice pod názvem „Životní podmínky 2024“ (EU-SILC). Smyslem zjišťování je získávat dlouhodobě srovnatelné údaje o sociální a ekonomické situaci obyvatel v celkem 34 evropských zemích. Dalším cílem je získat data pro výpočet ukazatelů peněžní a materiální chudoby.

Šetření se uskuteční na území celé České republiky v 11 360 domácnostech, z nichž se 6 610 zúčastnilo šetření již v předchozích letech. Všechny domácnosti byly do šetření zahrnuty na základě náhodného výběru provedeného

počítačem. Vlastní šetření probíhá v době od 3. února do 23. června prostřednictvím speciálně vyškolených tazatelů. Do šetření budou zahrnuty všechny osoby, které mají ve vybraném bytě obvyklé bydliště.

Terénní pracovníci zapojení do šetření se budou prokazovat průkazem tazatele a zároveň průkazem zaměstnance ČSÚ nebo dokladem totožnosti. Ve všech fázích zpracování je zaručena anonymita zjištěných údajů a získaná data jsou důsledně chráněna.

Případné dotazy zodpoví pracovníci Krajské správy ČSÚ v hl. m. Praze pověřené řízením výběrového šetření Životní podmínky 2024 Gabriela Kolečáková, tel. 731 439 253. (red)

Metropole už nemá zájem o bývalou poštu

Praha – Hlavní město se podrobně seznámilo s podmínkami výběrového řízení České pošty na prodej nemovitostí v lokalitách Jindřišská a Moravská. Z výsledků šetření však vyplývá, že budova v Jindřišské ulici v tuto chvíli nemůže uspokojit potřeby Magistrátu hl. m. Prahy. Důvodem je především nedostatek prostoru pro úřad při zachování pobočky České pošty v objektu, ale také nevyhovující dispoziční řešení nebo skutečnost, že nejsou splněny veškeré požadavky na objektovou bezpečnost. (red)

Vidlák je nejkrásnější pražskou alejí

Foto: Pavel Průcha

PRAHA – Do třináctého ročníku ankety Alej roku, vyhlašované organizací Arnika, nominovali lidé 83 alejí a stromořadí z třinácti krajů v České republice (kromě Karlovarského). V hlavním městě Praha lidé přihlásili pět alejí. Titul alej roku 2023 hlavního města Prahy vyhrála lipová alej Vidlák v Hostavících s 168 hlasy. Jen o několik hlasů za ní skončila Alej legionářů v Běchovicích s celkem 136 hlasy. Obě aleje si v krajské soutěži vyměnily pořadí, na kterém skončily v loňském roce. (red)

INZERCE

KODL GALERIE

KODL – TRADICE OD ROKU 1885

KAMIL LHOTÁK: PŘÍŽ 1901 • vyvolávací cena: 1 700 000 Kč, úsazební cena: 2 880 000 Kč

**RENOMOVANÁ
AUKČNÍ SÍŇ
PŘIJÍMÁ OBRAZY
DO AUKCE**

Národní 7, Praha 1 • Tel. +420 602 117 440 www.galeriekodl.cz

SC-500451/02

hudební komedie

**SOPRA
NISTRY**

Premiéra únor 2024

Hrají: Eva Burešová/Kristýna Daňhelová,
Marta Dancingerová,
Anna Fialová/Berenika Suchánková,
Alena Hladká, Petra Kosková,
Anna Kotlíková

**PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA**

**HUDEBNÍ
DIVADLO
KARLÍN
malá scéna**

SC-500534/01

3 OTÁZKY PRO... SPISOVATELKU HANU LAMKOVOU

■ O Vinohradech, kdysi královských, se dozvíte zajímavé informace v knize Hany Lamkové. Příběhy z bulvárů i zákoutí celé pražské čtvrti, zajímavých Vinohradanů a také historii několika divadelních souborů s touto čtvrtí spjatých vypráví spisovatelka a „první dáma Černého divadla“, která prožila v domě na rohu Mánesovy a Třebízského ulice celý život.

Martin Dudek

Jak dlouho jste na knize o Vinohradech a místních divadlech pracovala a byl sběr faktů a informací pracnější, než jste třeba čekala?

Na knížce jsem pracovala dva roky, a to zejména v době covidové, což mělo své výhody. Byla jsem většinu času sama doma, nikým moc nevyrušována a bez možnosti někam chodit a tím se rozptylovat. Byla to vlastně na soustředění ideální doba. Sběr informací nebyl ani tak pracný, jak se možná zdá. Samozřejmě výborným pomocníkem je internet a něco jsem si ověřo-

HANA Lamkovou provází divadlo už do školních let a je jednou ze zaklatatelek Černého divadla. Foto: Albatros Media

vala v knížkách, které jsem buď měla, nebo si je sehnala v antikvariátech také převážně prostřednictvím internetu a mladších kamarádů, kteří mi při jejich objednávání pomohli.

Jakou zajímavost můžete z knihy vypíchnout?

Teprve v průběhu psaní jsem si plně uvědomila, že Královské Vinohrady, které byly samostatným dynamicky se rozvíjejícím městem a pak samostatnou pražskou čtvrtí č. XII, od roku 1960 jako správní celek vůbec neexistují a byly rozděleny mezi různé sousedící obvody. Jako pojem existují vlastně jen ve vzpomínkách současníků, kteří přirozeně stárnou a odcházejí. Když už jednou nebude mít kdo vzpomínat, ten pojem se časem vytratí.

Na Vinohradech jste prožila celý svůj život. Proč jste si vybrala právě tuto městskou část za svůj domov a co se vám v ní (ne)líbí?

Tuto městskou část mi vybrali rodiče, když se sem po svatbě v roce 1929 nastěhovali. Nejdřív do ulice Ve Pštrosce (nyní Anny

Letenské), později, když jsem se měla narodit, do ulice Mánesovy, jejíž název se dvakrát změnil, na Barthouovu a zase zpět na Mánesovu, podle toho, jak se měnilo politické počasí. Takže zde žiju téměř devadesát let a pocit domova tu mám prostě už navždycky zabetonovaný. Ale je to „dobrá čtvrť pro dobré bydlení“, abych citovala název výtečné obrazové publikace o Vinohradech od Pavly Státníkové. Líbí se mi, že je člověk za pár minut pěšky v centru a přitom je to oblast, která není moc přetížena turistickým rozruchem. Mám ráda zdejší parky, atmosféru starých činžovních domů z přelomu devatenáctého a dvacátého století i pozoruhodné stavby z dvacátých a třicátých let.

Soutěž

Odpovězte na soutěžní otázku do 29. 2. 2024 na e-mail: soutez@ceskydomov.cz, připište svoji poštovní adresu a do předmětu e-mailu napište VINOHRADY. Pět výherců získá po knize Hany Lamkové, o výhře budou informováni e-mailem.

Soutěžní otázka

Které vydavatelství vydalo knihu Hany Lamkové?

a) Odeon b) Naše vojsko c) Albatros Media

Nová komedie. Roman Vojtek jako Otec v šestinedělí

Praha - Herec a čtyřnásobný otec Roman Vojtek se divákům představuje v komediálním monodramatu Otec v šestinedělí. Svoji doslova životní roli napsanou na téma životního období očekávání a narození dítěte ztvárňuje na prknech divadla Hybernia.

PŘEDSTAVENÍ ukazuje s nadhledem, a přesto respektem k ženám zážitky a pohled otce na období šestinedělí. Foto: Divadlo Hybernia

„Byl jsem u všech porodů svých dětí a stejně tak tomu bylo u čtvrtého dítěte, syna Vincenta. A opět jsem se utvrdil v tom, jak úžasnou a silnou bytost mám po svém boku a jakou sílu a vůli ženy při porodu mají. Když jen pomyslím na to, jak my muži trpíme při rýmičce... Nechtěl bych nás vidět rodit,“ říká s nadhledem herec a spoluautor Roman Vojtek, který ztvárňuje nejen otce, ale také všech dalších dvacet postav, které na své „otcovské misi“ potkává.

Chybět nebude babička a dědeček z Valaška, tchyně ze Slovenska, šéf Ivan, který miluje vánoční večírky, účetní paní Vomáčková se čtyřmi vnoučaty, kamarádi Láďa a Marek, kteří vždy „dobře poradí“, zpívající sestřička Míša z porodnice a mnoho dalších. Nejbližší repríza je 27. února. (red)

Mezinárodní den průvodců nabízí bezplatné prohlídky

Praha - Asociace průvodců ČR zve veřejnost na tradiční bezplatné prohlídky Prahy u příležitosti Mezinárodního dne průvodců v sobotu 24. února od 14.00 hodin. Sraz je před bazilikou svatého Petra a Pavla na

Vyšehradě. Na prohlídky se není třeba předem hlásit. Průvodci připravili několik tras včetně prohlídky pro rodiny s dětmi. Obdobné prohlídky se konají v dalších 17 městech ČR. Info na www.asociacepruvodcu.cz. (red)

Ilustrační foto: Pixabay

Plynové osvětlení obdivoval už Jan Neruda

■ Je to již přes 300 let od zavedení prvního stálého veřejného osvětlení pražských ulic. Tvořilo jej tehdy 121 olejových luceren, které byly v roce 1723 rozmístěny na Královské cestě u příležitosti příjezdu císaře Karla VI. na korunovaci do Prahy. Ještě v první polovině 19. století se stále svítilo olejovými, i když poněkud zdokonalenými lampami.

První plynárna v Praze a v českých zemích vůbec byla uvedena do provozu 15. září 1847 v tehdejší předměstské obci Prahy, v Karlíně. Ve významnějších pražských ulicích Starého a Nového Města bylo ten den rozžehno to prvních více než 200 plynových lamp a další desítky osvětlovacích lamp v některých obchodech a veřejných budovách. Plynová světla zazářila v Celetné ulici, na Staroměstském náměstí, v Jesuitské (dnešní Karlova), na Mostním (Křížovnickém) náměstí, v ulici Na příkopě, na Koňském trhu (Václavské náměstí), Ovocném trhu, v Nových alejích a na ulici Uršulinské (Národní třída).

Tehdy třináctiletého Jana Nerudu tato událost tak nadchla, že na ni později vzpomněl v jednom ze svých fejetonů, protože jak praví – sám při té věci byl jaksi činným: „Rok 1847 – opět to byl pan Hartman, který se u nás zastavil pozdě večer. A vypravoval: Na Staroměstském náměstí hraje hudba... Lidí všude jako o parádě... A to osvětlení, to je zázra... jako ve dne – špendlík by moh najít! No tohleto jsem musel vidět! Vytratil jsem se bez čepice a jen tak v každé a letěl Ostruhovou ulicí dolů k mostu a přes něj na Staré Město. To byla kráska!

Svítilny na železných bidlech a v nich plameny jasné, široké, beze knotů. Po chodnicích procesí lidu. Díval jsem se blažen do plamenů, blažen do veselých úsměvných lidských tváří. Nemohl jsem se odtrhnout. Až když kolem ubývalo už lidí a já od kohosi zaslech: Brzy jedenáct! Letěl jsem teď zase nazpět...“

Kandelábrů užitečné i estetické

V roce 1867 byla dokončena první obecní plynárna na Žižkově a rozsvíceno prvních několik stovek nových plynových lamp. Spolu s tím byla provedena velká rekonstrukce veškerého plynového osvětlení města, přičemž některé druhy stožárů byly technicky i výtvarně unikátní. Kromě veřejného a soukromého osvětlování byl plyn užíván pro osvětlování obecních domů, úřadů a ústavů, pro vlastní spotřebu plynárny, kanceláří a strážnic ve městě a skladu lustrů. K dispozici byly trojramenné, čtyřramenné a osmiramenné kandelábrů, svícnové sloupy, lucerny na roubených studnách, lucerny nástěnné a visuté, lucerny na sloupcích dřevěných. Plynové světlo bylo používáno i pro osvětlení pražských parků, ostrovů, zahrad a nábřeží. Zvláštním druhem stožárů byla

SPOLEČNOST Pražská plynárenská pořádá komentované vycházky s ukázkami lampářské profese. Foto: Pražská plynárenská

kombinace litinové vodní pumpy a stožáru a také atypická vodní pumpa kombinovaná s dvěma plynovými lucernami, plynové lampy byly dokonce i na veřejných záchodcích.

Pouliční plynové lampy plnily také významnou funkci architektonickou, některé druhy byly technicky i výtvarně unikátní. K nejkrásnějším dílům patřily nepochybně víceramenné kandelábrů. V Praze, na různých významných místech, bylo ve vrcholném období, v roce 1882, umístěno celkem 16 kandelábrů osmiramenných, 11 čtyřramenných a 55 tříramenných. Šest osmiramenných kandelábrů stálo na Václavském náměstí v jeho podélné ose, čtyři byly na Staroměstském náměstí a jeden na Malém náměstí, další pak stály na Hradčanském náměstí, v Loretánské ulici, na Senovážném náměstí a před Denisovým nádražím, čtyřramenné např. na Uhelném trhu, Ovocném trhu a na Dražického náměstí vedle Karlova mostu na Malé Straně. Ze všech těchto kandelábrů zbyly dnes pouze dva osmiramenné, a to na Hradčanském náměstí a v Loretánské ulici, a jeden čtyřramenný, na Dražického náměstí u Karlova mostu.

Vítězné tažení elektriny

Elektrická energie začala ke konci 19. století a hlavně na začátku století 20. vytlačovat svítiplyn nejdříve z interiérového a pak i z veřejného osvětlení. V osvětlení soukromém plyn nemohl konkurovat daleko pohotovějšímu světlu elektrickému. Od roku 1910 začalo ubývat plynové osvětlení nejen v domácnostech, obchodech a výkladech, ale hlavně v hostincích, hotelích a kavárnách a následně pak i v ulicích. Elektrické světlo bylo zaváděno v nově osvětlovaných ulicích, zatímco plynové světlo si udr-

žovalo staré pozice. Obě světla zůstávala ve městech vedle sebe a plynové osvětlení ustoupilo až v době po II. světové válce.

V Čechách a na Moravě se nejdéle plynové světlo udrželo ve starých částech Prahy, ještě v roce 1940 osvětlovalo ulice a náměstí více než devět tisíc plynových svítlen. To byl největší počet plynových lamp v Praze v historii. Teprve pak začal jejich počet klesat výraznějším tempem a rostl počet svítlen elektrických. Nejdéle, až do poloviny osmdesátých let 20. století, bylo plynové osvětlení v historických částech Prahy. Jako poslední byly převedeny ze svítiplynu na elektřinu osmiramenné kandelábrů na Hradčanském náměstí a v Loretánské ulici koncem dubna 1985.

S lampářem ve svitu plynových lamp

Do Prahy se nostalgické plynové osvětlení vrátilo v roce 2002, kdy bylo v Michalské ulici instalováno prvních devět lamp. V rámci projektu plynofikace veřejného osvětlení v historickém centru Prahy, iniciovaného Magistrátem hlavního města Prahy, se postupně počet plynových lamp zvyšoval až na současných 670. Romantické plynové světlo tak osvětluje celou historickou Královskou cestu, rušnou turistickou trasu od Prašné brány na Hradčanské náměstí.

S plynovými lampami se do ulic Prahy vrátila i profese lampáře, který večer lampy ručně rozžínal a ráno zhasínal. Chcete si toto tradiční „plynárenské“ povolání vyzkoušet? Pražská plynárenská pořádá komentované vycházky s historikem plynárenství a vedoucím Plynárenského muzea zaměřené na historii a současnost veřejného osvětlení v Praze, hlavně toho plynového, s ukázkami lampářské profese.

NĚKTERÉ druhy pouličních plynových lamp byly technicky i výtvarně unikátní. Bohužel do dnešních dní se dochovaly pouze tři. Foto: Pražská plynárenská

CHCETE TELEVIZNÍ REKLAMU?

efektivní

regionalizovanou

cenově dostupnou

MÁME ŘEŠENÍ

REGIO TV 1

UNIKÁTNÍ SÍŤ 11 NEJSILNĚJŠÍCH
KRAJSKÝCH TELEVIZÍ

11

regionálních televizí

100%

pokrytí v ČR

2 487 250+

diváků týdně

www.primetimedmedia.czPrimetimed Media
Unique Connection

CO JE TO?

- Svoboda
- Názor
- Komentář
- Nadsázka
- Pravda

KDO
JE
TO?

- Osobnosti,
které se nebojí
říct a napsat, jak TO je

www.denik.to

PRAHA TV

vaše metropolitní televize

500 TISÍC PRAVIDELNÝCH DIVÁKŮ

NADACE KRÁSA POMOCI POMÁHÁ SENIORŮM ŽÍT DŮSTOJNĚ V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ

**laskavý
přístup**

**pozitivní
stárnutí**

Nadace Krása pomoci od roku 2008 podporuje seniory a rozvíjí **pozitivní přístup ke stáří**. Hlavním cílem je zajistit důstojný život starších lidí v domácím prostředí a provázet stárnutím. Osamělým seniorům pomáhají koordinátorky péče, které zařizují vše, co je potřeba, aby mohli žít tam, kde je jim dobře.

Nadace se věnuje také tématu proměny pracovního trhu v souvislosti se stárnutím populace (www.zlataprace.eu).

Chcete také pomoci seniorům? Podívejte se na pomaha.me/pravidelne

NADACE
KRÁSA POMOCI

Nadace Krása pomoci

krasapomoci

www.krasapomoci.cz

NAŠE PRAHA

nasepraha.cz

**TITUL S NEJVĚTŠÍM
ZÁSAHEM V PRAZE**

časopis všech Pražanů

**350 000 výtisků do poštovních
schránek v Praze**

**Možnost oslovení cílové skupiny v devíti
lokálních vydáních dle městských obvodů**

**Máte-li zájem o umístění inzerce,
volejte nebo pište na uvedený kontakt.**

734 580 087
kancelar@ceskydomov.cz
www.nasepraha.cz